

1. Artigo de actualidade (2 puntos)

O 8 de Maio de 2025 conmemorouse o final da Segunda Guerra Mundial provo cada polo ascenso do partido NAZI en Alemaña. Foi durante ese ascenso cando o pastor protestante e teólogo Dietrich Bonhoeffer (1906 – 1945), tremendamente crítico con Hitler e os seus seguidores, elaborou a chamada Teoría da Estupidez. Nela afirmaba que a estupidez non era unha mera falta de intelixencia, senón un bloqueo moral froito do medo, a propaganda e a obediencia cega, que impedían o pensamento crítico. Bonhoeffer sostíña que era posible saír dese estado de estupidez, pero a liberación só era posible -inicialmente- mediante axentes externos que axudasen ao individuo a saír de tal estado.

Cada vez -con máis frecuencia- vemos na actualidade o ascenso de figuras políticas con programas populistas e extremos que acadan o poder, upadas polo voto democrático (ao igual ca o partido NAZI no seu tempo) o que supón unha ameaza seria a nivel global para a paz, a seguridade e a convivencia.

Relaciona a Bonhoeffer, o ascenso de figuras políticas extremistas actuais e a Platón nun artigo de máximo 20 liñas.

PREGUNTA 1: FILOSOFÍA E FUNCIONS. ACTUALIDADE E UTILIDADE (2 puntos) Ten vostede o seu primeiro contrato de prácticas nun periódico. O redactor xefe da sección de internacional, sabedor dos seus coñecementos filosóficos, pídelles que prepare un artigo de opinión para o suplemento dominical, acerca da necesidade e cumprimento dos dereitos humanos. Neste momento vostede recorda a filosofía de Platón e a súa Teoría das Ideas (as súas reflexións respecto a verdade universal, eterna e inmutable), redacte un artigo divulgativo co título: "Os dereitos humanos hoxe: necesidade, defensa e violacións", onde incorpore os seus coñecementos filosóficos do pensador citado. (extensión máxima 20 liñas)

A ASSEMBLEA XERAL Proclama A PRESENTE DECLARACIÓN UNIVERSAL DE DEREITOS HUMANOS como ideal común polo que todos os pobos e nacións deben esforzarse, a fin de que tanto os individuos como as institucións, inspirándose constantemente nela, promovan, mediante o ensino e a educación, o respecto a estes dereitos e liberdades, e aseguren, por medidas progresivas de carácter nacional e internacional, o seu recoñecemento e aplicación universais e efectivos (..) DECLARACIÓN UNIVERSAL DOS DEREITOS HUMANOS Adoptada e proclamada pola Asemblea Xeral da ONU na súa resolución'217 A (III), de 10 de decembro de 1948

EXERCICIO 1

CHAT GPT

EXEMPLO 1

No prompt indiquei que tiña que usar os **conceptos políticos** de Platón

A Teoría da Estupidez de Bonhoeffer e o Perigo do Ascenso dos Populismos

O 8 de maio de 2025, coñecímonos o 80 aniversario do fin da Segunda Guerra Mundial, un momento que, ao igual que o ascenso do nazismo en Alemaña, lembra a importancia de reflexionar sobre os perigos de sistemas políticos autoritarios. A crise social e económica da época levou á ascensión de Hitler e os seus seguidores, pero tamén fixo posible o desenvolvemento da Teoría da Estupidez de Dietrich Bonhoeffer, un teólogo alemán que se opuxo valentemente ao réxime nazi.

Para Bonhoeffer, a "estupidez" non era simplemente a falta de intelixencia, senón un bloque moral que impide o pensamento crítico. Este estado, baseado no medo, a propaganda e a obediencia cega, actúa como un obstáculo á liberdade e á xustiza. Segundo o teólogo, a liberación deste estado de estupidez só era posible se contaba con axentes externos que desafiaran as narrativas dominantes e provocaran un cambio na conciencia individual.

Hoxe, vivimos un momento de ascenso de populismos e movementos políticos extremos que, mediante discursos simples e sedutores, conquistaron ao electorado e gañaron poder a través do voto democrático. Este fenómeno, que lembra o ascenso do nazismo, é unha ameaza real para os valores democráticos, a paz e a convivencia global. Como advirte a Teoría da Estupidez de Bonhoeffer, a manipulación das masas a través da propaganda, a creación de inimigos comúns e a exaltación do medo ao diferente poden conducir a sociedade a un punto de non retorno.

Se queremos evitar os erros do pasado, é crucial fomentar o pensamento crítico, a reflexión e a participación activa na política, poñendo en cuestión os discursos que apelan ás emocións e non á razón. A lección de Bonhoeffer segue sendo válida: só con individuos libres de bloqueos morais poderemos asegurar un futuro de verdadeira convivencia e prosperidade.

EXEMPLO 2 usando os seguintes conceptos: doxa, intelectualismo moral, relación cos sofistas:

O 8 de maio de 2025, conmemoramos o final da Segunda Guerra Mundial, un feito histórico que, como o ascenso do nazismo en Alemaña, nos leva a reflexionar sobre os perigos do populismo e o autoritarismo. Dietrich Bonhoeffer, un teólogo que se opuxo ao réxime nazi, elaborou a Teoría da Estupidez, onde distinguía entre a ignorancia e a corrupción moral provocada pola falta de pensamento crítico. Esta reflexión pode ser vinculada á noción platónica de **intelectualismo moral**, que sostén que a virtude só pode alcanzarse a través do coñecemento verdadeiro, en contraste coa **doxa** ou coñecemento superficial que impera nas masas.

Platón advertiu contra o perigo de confiar na doxa, que é facilmente manipulable e susceptible á propaganda, como ocorre co ascenso dos populismos. A doxa é a forma de coñecemento que non chega á verdade, senón que se basea na opinión e nas crenzas que as persoas adoptan sen reflexión. Neste contexto, os **sofistas** xogaban un papel importante ao ensinar a persuadir sen importar a verdade, unha práctica que en plena época

contemporánea vemos reeditada nos discursos políticos que apelan á emoción en lugar da razón.

Bonhoeffer, ao igual que Platón, advertiu que a verdadeira liberdade e a xustiza só se alcanzan cando os individuos superan a influencia da doxa e buscan o coñecemento verdadeiro, superando a manipulación das masas e a obediencia cega aos líderes populistas. A reflexión platónica, ao igual que a de Bonhoeffer, segue sendo unha chamada de atención ante a ameaza que representan as ideoloxías que sacrifican a verdade en favor da manipulación política.

EXEMPLO 3 usando o mito da caverna

O Mito da Caverna e a Estupidez Colectiva: Unha Reflexión desde Bonhoeffer

O 8 de maio de 2025, conmemoramos o final da Segunda Guerra Mundial, un momento histórico que nos lembra os perigos do ascenso de movementos populistas, como aconteceu no nazismo. Dietrich Bonhoeffer, un teólogo que se opoñía ao réxime de Hitler, formulou a súa Teoría da Estupidez, que advirte contra a cegueira moral provocada polo medo e a propaganda. Este concepto lembra o **Mito da Caverna** de Platón, onde os prisioneiros, limitados á súa percepción das sombras, viven en ignorancia da verdadeira realidade, incapaces de cuestionar as aparentes "verdades" que lles son presentadas.

Platón describiu como, ao saír da caverna, o prisioneiro alcanza a **luz da verdade** e se liberta da ilusión. No entanto, como no caso da **doxa** ou coñecemento superficial, moitos prefiren permanecer nas sombras, pois a verdade require un esforzo difícil e transformador. Bonhoeffer tamén salientou que a liberación do estado de estupidez só é posible cando un "axente externo" desafia as ideoloxías erróneas e ofrece unha visión verdadeira, como o prisioneiro que sae da caverna.

No contexto actual, os discursos populistas e autoritarios apelan á doxa, mantendo ás masas nas sombras da ignorancia. Platón xa advertía contra esta manipulación, que semella estar de volta nas súas formas máis modernas. O camiño cara á liberdade e a xustiza require, como en Platón, saír das sombras e buscar a verdade, resistindo as narrativas que encadean as mentes ao poder manipulado.